

Wulffers en de zaak van de doodshoofdvlinder

Wulffers

en de zaak van...

de doodshoofdvlinder

DICK VAN DEN HEUVEL

Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Eerder verschenen in de serie 'Wulffers en de zaak van...'

Wulffers en de zaak van de vermoorde onschuld

Wulffers en de zaak van de bloedverwanten

Wulffers en de zaak van de dode hoek

Wulffers en de zaak van het galgenmaal

Wulffers en de zaak van de karaktermoord

Wulffers en de zaak van het doodlopende spoor

Ontwerp en illustratie omslag Johanna Baptist

ISBN 978 90 239 9212 7

NUR 331

© 2007 Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Meer informatie over deze roman en andere boeken van Mozaïek vindt u op www.uitgeverijmozaiek.nl.

Alle rechten voorbehouden

I

Zelfs met alle verscherpte veiligheidsmaatregelen die de tbs-kliniek Max Brod aan de dag moest leggen vanwege het haast hysterische overheidsbeleid, wist Felix Arondeus te ontsnappen. Zijn vaste begeleider Olivier Sondergaard, hoe zorgvuldig ook, was gewoon niet bedacht geweest op de onverhoedse vlucht poging van zijn patiënt, want Felix' behandeling en straf zaten er bijna op. Hij was klaar om geresocialiseerd te worden, zoals men dat noemde. Felix was klaar voor de maatschappij en de maatschappij was klaar voor Felix. Van agressief gedrag was de therapeuten niets gebleken tijdens de detentie en de aanpalende sessies met diverse psychiaters. Rusteloosheid had plaatsgemaakt voor lusteloosheid, en dat laatste had hun lange tijd ernstig zorgen gebaard tot men tot de conclusie kwam dat Felix geen vlieg kwaad zou doen. Twintig jaar eerder had hij in een uitbarsting van intense en onredelijke woede een vrouw om het leven gebracht met niet minder dan zevenentachtig messteken – voor zover de patholoog-anatoom dat op de snijtafel nog kon reconstrueren – maar men was ervan overtuigd dat die kortsluiting slechts één keer had plaatsgevonden en zou plaatsvinden. Felix Arondeus was – zo stond in zijn laatste rapport – een goedmoedige lobbies geworden waar de samenleving geen last of hinder van zou hebben. Kans op recidief gedrag was minimaal, of liever: nihil. Een van de psychiaters hield zelfs vol dat de moorddaad had plaatsgevonden omdat de vrouw

in kwestie Felix het bloed onder de nagels vandaan had gehaald en stelde dat elk evenwichtig mens in zo'n geval tot een woede-uitbarsting met geweld zou zijn gebracht. Juist het aantal messteken hield – volgens deze deskundige – in dat Felix had gehandeld in een langdurig moment van volslagen verstandsverbijstering die zich in de lange jaren van opsluiting en therapie niet meer had herhaald, en zich ook niet meer herhalen zou.

Maar nu was Felix weg.

En dat had niemand verwacht.

Felix en weglopen, dat paste niet bij elkaar. Zeker niet gezien in het licht van zijn behandeling en zijn spoedige vrijlating. Drie maanden had hij nog maar te gaan, en die tijd was eigenlijk alleen maar nodig vanwege de administratieve afhandeling. Er was al die tijd niets bij Felix bespeurd van de drang naar vrijheid, van het verlangen om weg te komen. Hij leek de dagen niet af te tellen, zoals veel van zijn lotgenoten deden. Hij was rustig, kalm, bescheiden, vriendelijk en hij glimlachte als men zei: 'Nog even de tanden op elkaar, Felix! Dan mag je de vrije wereld in!'

Hij was ontsnapt. Met Olivier Sondergaard was hij naar de stad gegaan om daar wat kleren te kopen. Met enige regelmaat werden er zulke sessies georganiseerd, vooral in deze laatste periode, om de overgang naar de complete vrijheid niet te groot te maken. Het waren gezellige uitjes geweest, vond Olivier. Ze namen de trein, ze dronken koffie met gebak, ze spraken een beetje over koetjes en kalfjes en dat was het dan. Olivier moest kijken of een bepaalde broek Felix wel stond en Felix zelf paste eindeloos overhemden met diverse motieven en bedruksels, totdat hij een paar setjes had die je wel aankon buiten de muren van de Max Brodkliniek. Al die dagen waren aardig geweest en zelfs de allerlaatste – die van de vlucht – was tot een bepaald moment aangenaam verlopen. Een nazomers zonnetje, vriendelijke mensen op de terrassen, een stad met duiven en spreeuwen, straatmuzikanten met Oudhollandse wijsjes en fietsers die niet uitkeken en eindeloos scholden op automobilisten die natuurlijk iets te vaak voorrang namen. Zo'n stad was Amsterdam, en naar zo'n stad zou Felix Arondeus uiteindelijk teruggaan.

Olivier had in de trein naar Amsterdam nog met Felix gefilosofeerd over hoe die vrije toekomst eruit zou zien. Een wonin-

kie met twee kamers en een keukentje waar je je eigen happie kon koken; een fiets om de stad in te gaan en een baan waar niemand hoefde te weten wat je verleden was. Het geluk om eindelijk te kunnen denken in een wereld zonder hoge muren, zonder sloten en zonder ogen die vierentwintig uur per dag op je gericht waren. Felix had gezegd: ‘Het is alsof ik al een beetje over de horizon heen mag kijken en dat de zon daar feller schijnt dan hier.’ Die woorden had Olivier goed onthouden en hij herhaalde ze nu voor de rechercheurs tegenover hem.

Het was meteen in het nieuws. Er was een levensgevaarlijke tbs'er ontsnapt, een man die ooit een gruwelijke moord had gepleegd, de politie hield een klopjacht, er waren nummers die je kon draaien als je iets wist. Vanzelfsprekend hielden zich journalisten op bij de gebouwen van het Ministerie van Justitie in Den Haag, omdat de verantwoordelijke bewindsman zich meteen moest verantwoorden. Nederland voelde zich onveilig – want Maurice de Hond knetterde er meteen een enquête overheen waaruit bleek dat 76 procent van de bevolking niet gerust was op de situatie van het moment – en het parlement wilde meteen in spoedzitting bijeenkomen. Felix A. (zijn naam werd onmiddellijk afgekort) veranderde al snel in een beest – hij werd de Beul van Alkmaar genoemd, want daar had hij zijn misdaad gepleegd – en het land was in rep en roer.

Er werd een enorm rechteam op de ontsnapping gezet, want de politiek was in paniek en dan beveelt ze slagvaardig maatregelen om zo de geest weer in de fles te krijgen. Tv-journalisten kregen de smaak te pakken, want het nieuws was vet en lekker en werd goed bekeken. Dus werden vroegere burens van Felix geïnterviewd die geen goed woord overhadden voor de misdadiger en precies konden beschrijven wat voor een gruwelijk monster ze lange tijd hadden geduld in hun midden. Oude schoolvriendjes – toen Felix tien, elf jaar oud was – vertelden horrorverhalen over hoe Felix met sadistisch genoeg vleugeltjes uit vliegen had getrokken of kikkers had opgeblazen tot ze knapten. Verhalen werden als stekende wespen en de zaak-Felix werd een plasje suikersiroop waar ze zich graag toe aangetrokken voelden.

Ook Bureau Warmoesstraat in de binnenstad van Amsterdam kon niet worden gevrijwaard van de hetze rond Felix Aron-

deus. Op het Centraal Station – vijfhonderd meter verwijderd van het bureau – waren Felix en Olivier nog samen geweest. Ze hadden naast elkaar over het Damrak gelopen en pas op de Kalverstraat was Olivier zijn cliënt – zo werden ze nu eenmaal genoemd in deze laatste fase – uit het oog verloren. Daar had de bewaker een uur lang in zijn eentje gezocht en was toen tot de conclusie gekomen dat Felix door hem alleen niet meer te vinden was. In eerste instantie had de bewaker contact gezocht met de Max Brodkliniek die een kleine delegatie vanuit Zaandam (waar de kliniek gevestigd was) naar de hoofdstad stuurde om de zoekactie voort te zetten. Vanzelfsprekend werd er gebeld met die paar mensen die al die jaren trouw met Felix Arondeus in contact waren gebleven. Veel waren dat er niet... in feite alleen maar zijn zus Marlies, zijn oom Stanley en een vrouw – Jacqueline de Beaufort – die correspondeerde met gedetineerden, min of meer als een vorm van liefdadigheid. Niemand had iets van Felix vernomen.

Toen was het tijd om de politie in te schakelen. Eerst Bureau Warmoesstraat, daarna andere korpsen in de hoofdstad en uiteindelijk was het een landelijke zaak geworden... met als gevolg dat de rapen gaar waren.

Rechercheur Peter Hermans was namens het bureau gedelegeerd aan het landelijke rechercheteam dat tijdelijk zijn toevlucht nam tot de kantoren van de Warmoesstraat. Hij had een aantal zalen van de nieuwbouw – die sinds een paar maanden beschikbaar was gekomen, naast het oude vertrouwde politiebureau – tot zijn beschikking gekregen en daar was het nu een drukte van belang. Het was zijn taak om het rechercheteam te faciliteren en daarom hing hij nu – samen met politiepastor Cas Wulffers – een aantal elektronische kaarten van de stad en het vluchtgebied op. Het waren bijzondere kaarten, uitermate gedetailleerd, en ze stonden in verbinding met computers. Je kon er van alles op schrijven en die informatie werd meteen opgeslagen in het brein van de pc's. Verder kon je je vinger zetten op een bepaalde plek en dan zag je op een monitor meteen de gegevens van dat oord; wie er woonden, wat voor winkel er gevestigd was, of er kelders waren, vluchtwegen... je kon het zo gek niet verzinnen of de kadastrale en andere gegevens waren voorhanden.

Ze waren alleen loodzwaar. Niet te tillen, die dingen.

Maar de politiepastor had een goeie rug, en hij stak zijn handen graag uit de mouwen.

Dit was zo'n moment waarop je je kon verbazen over wat Cas Wulffers maar even de nieuwe tijd noemde. Hij prikte op een paar plekken en schrok een beetje van de lampjes die daarvoor gingen branden.

'Het is geen speelgoed, Cas,' zei Hermans docenterig.

'Ik probeer alleen maar even,' zei de man die tot taak had politiemannen te ondersteunen in hun mentale nood en slachtoffers op te vangen. Hij zette zijn vinger op De Papegaai – een oud vluchtkerkje op de Kalverstraat – en kreeg meteen het bouwjaar, de staat van onderhoud, de dienstdoende pastor en tientallen andere wetenswaardigheden te zien, waaronder een aantal bijzonder mooie foto's van de glas-in-loodramen aldaar. Hij glimlachte; 't was leuk spul.

't Is noodzakelijke apparatuur in een modern onderzoek,' klonk het nogal officieel uit de mond van rechercheur Hermans, die ooit de notitie had geschreven waarmee het budget voor deze spullen moest worden aangevraagd. 'In een tijd waarin de criminaliteit voortdurend zoekt naar nieuwe methodes om te communiceren en zich kan voorzien van noodzakelijke informatie, is het haast vanzelfsprekend dat de politie haar tijd vooruit is,' zei hij z'n eigen epistel na. Hij had het al zo vaak bij diverse instanties moeten betogen dat hij de tekst uit zijn hoofd kende en uitsprak alsof hij hem ter plekke verzon.

'Kan ik nog wat doen?' vroeg Cas. Hij wilde – zoals dat heet – zijn handen laten wapperen, want stilzitten was niks voor de politiepastor. Iedereen was druk met de zaak, en dan voelde het erg ongelukkig om op een stoel te zitten en de bijenzwerm aan je voorbij te zien razen. Het was een manier om er toch bij te horen, ook al had hij vanzelfsprekend geen rechetaken. Werd er een moord gepleegd, of was er een andere grove schending van de wet, dan zag je een enorme activiteit ontstaan in de burelen. Als politiepastor liep je dan eigenlijk alleen maar in de weg, terwijl je misschien wel goed werk zou kunnen doen. Er was altijd wel één agent die niet goed in zijn vel zat, omdat de zaak hem of haar te veel confronteerde met zijn of haar persoonlijke leven. Dat moest je zien, om er wat

aan te doen. En je kon het alleen maar zien als je bereid was om de mensen voor hun voeten te lopen. Verder zou je slachtoffers missen of over het hoofd zien als je niet aanwezig was in het hart van de zaak. De strategie was – en deze volgde Wulffers nu al weer een paar jaar – om je dan voor te doen als een soort klusjesman. Je hielp tillen en sjouwen, of je haalde koffie, thee, jij bracht wel even die brief weg of verstuurde die ene fax, je haalde werk van de rechercheurs uit handen zodat je toch op de plek der plekken kon zijn: in het centrum van het recherchewerk.

‘Nee, dit is het wel,’ zei Peter.

‘Kannetjes koffie neerzetten? Watertjes? Flesjes fris en zo? Misschien iets van koeken?’

‘Goed idee, Cas.’

‘Ga ik even regelen.’

En zo schuifelde Cas door de bijenkorf die Bureau Warmoesstraat was en werd er bijna onder de voet gelopen door haast overspannen politiemannen en dito vrouwen die binnen de kortste keren ook dit nieuwe lokaal mochten bezetten en – ‘Het is geen speelgoed’ – onophoudelijk met hun vingers en viltstiften over de elektronische kaarten zouden gaan. Cas zorgde voor lekkere chocoladerepen, pennywafels, gevulde koeken en zette kratjes cola en sinas neer. Hij wist zelfs een kof-fiezetmachine los te peutenen bij wachtcommandante Karen Joosten, zodat de werkdarren daarboven zich konden voorzien van de nodige wakkerblijf-cafeïne.

‘Heren, dames, ik ga u brieven over het profiel van de ontvluchte misdadiger,’ zei een man met een gewichtig uiterlijk die het zaaltje binnenkwam denderen alsof hij de koning van de wereld zelf was. Hij hield er een klein gevolg op na, bestaande uit een Surinaamse dan wel Antilliaanse dame, klein van stuk en een beetje propperig, een rijzige vent met een snor die een militaire achtergrond verried en een mannetje dat een flip-overbord sjouwde en dat voor zijn baas neerzette. De man zelf had in feite één doorlopende wenkbrauw en een wat gekreukeld gezicht dat nooit lachte – in ieder geval kon Cas zich er niets van vrolijkheid bij voorstellen. Het was een man die weinig tegenspraak dulde en zich ook niet voorstelde bij zijn entree. Hij hield een kort betoog over Felix Arondeus

die hij kenschetste als een levensgevaarlijke moordenaar die er blijkbaar een lustzinnige dwang tot overdadig geweld op na hield. Hij liet de zevenentachtig messteken niet ongenoemd en deed zelfs kond van de naam van het slachtoffer destijds, Martha van Amerongen. Op een of andere manier maakte hij de indruk dat Nederland allang ten onder gegaan zou zijn als zijn team daar niet menig stokje voor gestoken had.

‘Wie is dat?’ fluisterde Cas tegen Hermans terwijl hij nog wat koude flesjes prik op de verschillende tafels neerzette.

‘Inspecteur Thomas Gerrard,’ zei Peter zo zacht mogelijk en hij liep van de politiepastor weg, omdat hij wist dat de man ‘voor de klas’ het niet op prijs stelde als er tijdens zijn betoog werd gepraat. Cas haalde zijn schouders op. Hij had nog nooit van die vent gehoord, maar vond hem op het eerste gezicht al vervelend.

‘Het is onze taak deze man op te pakken, en wel zo snel mogelijk. En als ik zeg “zo snel mogelijk” dan bedoel ik niet achtenveertig uur, niet vierentwintig uur, niet voor zonsondergang, maar ZO SNEL MOGELIJK.’

De laatste drie woorden daalden als zweepslagen op het team neer en Cas zag dat zij allen geneigd waren de komende tijd – zo kort mogelijk – als galeislaven voort te zweten onder zijn gezag. De man met de flip-over tilde het bord al weer op, want Gerrard ging de zaal weer verlaten.

‘Vragen? Aan de arbeid, dan!’ zei de onderzoeksleider in volle run en hij wilde alweer gaan, ook al had Cas Wulffers – met in zijn handen een tray vol cola – nog wel een vraag. Hij stak zijn vinger niet op, maar vroeg wat hij wilde weten. Met luide stem, want schamel is de kansel die versterking behoeft.

‘Als hij zijn laatste en enige misdaad twintig jaar geleden heeft gepleegd, hoe komt u er dan bij dat hij op dit moment levensgevaarlijk is?’

Het was impertinent, zeker voor iemand die de catering deed.

‘En wie bent u?’

Het gevolg keek ontsteld de ruimte in, want alleen de meest overmoedige met geen vrees voor de dood of ernstige verwonding dan wel complete degradatie dorst een dergelijk schot in de richting van Gerrard af te vuren.

‘De naam is Wulffers, Cas Wulffers. En u bent...’

‘En wat doet u hier?’ zei Gerrard daar meteen overheen. Hij stelde zich nooit voor, hij vond dat de mensheid maar moest weten wie hij was.

‘Ik ben pastor. Ik spring even bij met de drankjes en zo. Had u trouwens iets koels willen nuttigen?’ Hij hield een flesje omhoog. Hermans rolde met zijn ogen. Het liefst pakte hij nu de politiepastor bij kop en kont en smeed hem het bureau uit.

‘Pastor?’

‘Ja,’ zei Cas Wulffers. ‘Een paar jaar geleden heb ik hier gesolliciteerd en tot mijn eigen stomme verbazing ben ik aangenomen. Ik heb vanzelfsprekend geen actieve onderzoekstaken, maar soms heeft iemand behoefte aan een gesprek.’

Er zaten in de zaal zo’n dertig rechercheurs en op een of andere manier hielden ze nu allemaal de adem in. Zelden in hun korte dan wel lange bestaan in het korps hadden ze meegemaakt dat iemand Gerrard tegemoet trad met zo weinig egards.

‘Doet u uw babbels en uw flesjes, dan doe ik mijn werk,’ zei Thomas Gerrard en hij wilde weglopen.

‘Maar u hebt nog geen antwoord gegeven op mijn vraag.’

‘En u denkt dat ik dat wel zal doen?’

‘Ik zou niet weten waarom niet,’ zei Cas en hij glimlachte zoals Gerrard van zijn levensdagen niet zou kunnen. Even leek het alsof de koning van het spul zou ontploffen en het was duidelijk dat het gevolg ’t hart vasthield voor de gevolgen. Maar daar had Cas geen boodschap aan.

‘Cas!’ zei Peter Hermans.

‘Het is gewoon een vraag,’ zei Cas op verontschuldigende toon.

Thomas Gerrard knikte naar zijn vazallen en liet het flip-overbord – dat ook nu weer niet gebruikt zou worden – neerzetten. Hij liep op de politiepastor af met de langzame pas die niet had misstaan in Cary Grant’s meesterwerk ‘High Noon’. In eerste instantie stapte hij alleen maar en daar ging zoveel dreiging van uit dat iedereen had verwacht dat de politiepastor wel zijn excuses zou aanbieden en zich met zijn genotsmiddelen uit de voeten zou maken. Maar Cas bleef gewoon staan.

‘Meneer Wulffers – zo heet u toch? – ik baseer mijn idee over deze moordenaar op meer dan dertig jaar ervaring in het politiekorps. Ik zie een dossier en ik ken de man in kwestie. Ik weet hoe hij loopt, wat hij denkt, ik kan de geur van zijn zweet ruiken en het beeld dat ik in mijn hoofd heb, is scherper dan welke foto dan ook. In dertig jaar heb ik mij nooit vergist en er zal nooit een moment komen dat ik mij zal vergissen. Om het in woorden te zeggen die u wellicht begrijpt: ik geloof niet, ik weet.’

Dat laatste had hij niet moeten zeggen. De glimlach op Cas’ gezicht bevroor. Ook de politiepastor wist wat woede was; hij voelde het regelmatig in zich opwellen. Hij zag er misschien uit als een vriendelijke baas, maar dan moest men toch maar een keer in ZIJN dossier bladeren. Dan vond men wellicht dat voorval – hij was toen nog pastor in het leger – waarbij hij een shovel in de voorgevel van het Ministerie van Defensie had gereden omdat die weigerde de hulpverlening aan soldaten te verruimen. Hij had er een strafblad door gekregen, maar dat had de visionaire hoofdcommissaris van politie niet weerhouden hem aan te nemen.

‘Over drie maanden was hij een doetje geweest. En nu is hij een levensgevaarlijke moordenaar. Dat begrijp ik niet.’

‘En daarom deelt u hier de drankjes en de gevulde koeken rond en run ik dit onderzoek.’

Dat was de laatste zin van de hoofdinspecteur, want hij draaide zich om en even leek het alsof hij als een Pruisische generaal met zijn laarzen klikte om daarna weg te marcheren. De deur werd door de derde vazal achter hen dichtgesmeten met een uitermate luide knal, waarop Cas nog enige woedende blikken kreeg toegesmeten door de verzameling rechercheurs alhier en voelde hoe Peter Hermans binnen drie stappen bij hem was.

‘Het lijkt mij verstandig, Cas,’ zei Hermans tergend langzaam, ‘als jij je niet meer in ruimtes ophoudt waar inspecteur Gerrard zou kunnen komen.’

‘Ik werk hier,’ zei Cas.

‘Werk?’ zei Hermans, en het klonk denigrerend. ‘Jij doet de catering, zul je bedoelen.’ Hij wierp een valse blik op de tray met flesjes die Cas daarom maar neerzette. Plotseling voelde deze zich helemaal niet zo hulpvaardig meer.

Hij nam zonder overleggen en zonder toestemming te vragen aan wachtcommandante Joosten of zijn directe Chef Pengel de trein naar Zaandam. 't Station was dichtbij, hij kon zelf wel dat kaartje bekostigen en niemand had behoefte aan zijn aanwezigheid, dus zou zijn absentie ook niet snel worden vastgesteld. Hij had op internet nagezocht waar zich de Max Brodkliniek bevond en hij had gebeld dat hij graag een gesprekje wilde hebben met wat mensen.

'De directeur is in Amsterdam, en ook de directe begeleiders van de cliënt. Zijn vaste begeleider Olivier Sondergaard wordt op dit moment door uw mensen verhoord.'

'Wie zijn er dan nog wel?'

'Wat mensen van de gang. Net voldoende voor de verzorging van de patiënten.'

Hij was welkom, al begreep niemand wat hij precies zou komen doen.

De Max Brodkliniek bevond zich in een statige en enorme villa aan de Van Limburg Stirumlaan. Er was een oprijlaan en een weelderige tuin aan de voorkant met een receptie in de hal die opviel door de statige eiken boekenkasten en een prachtige Franse kroonluchter in het midden. Het bleek een façade te zijn voor de gebouwen die daarachter waren opgetrokken en die voor het grootste gedeelte uit gewapend beton en gewapend glas bestonden. Het was een vreemd schisma van stijlen. Er was over nagedacht, dat zag Cas wel, maar hij wist niet of hij de gedachtegang kon appreciëren.

Hij werd vriendelijk ontvangen door een jong meisje dat Indisch – 'Maar slechts voor één achtste, hoor!' – bloed door de aderen had stromen en Nicole de Zwaan heette. Ze was verantwoordelijk voor een afdeling die 'Externe en Interne Communicatie' heette. Ze vertelde dat ze daarnaast activiteitenbegeleidster was, met enige regelmaat theatervoorstellingen organiseerde in de grote gymzaal en min of meer in haar eentje een gefotokopieerd krantje volhield dat *Daaglijks Brod* heette. Het had een voor- en een achterkant, ze schreef zelf een column en een hoofdartikel en verder stond het vol mededelingen van huishoudelijke aard. In haar ogen lag een zekere bevlogenheid verborgen. Ze had communicatiewetenschappen gestudeerd en Cas voelde in de allereerste tellen van hun ont-

moeting dat ze meer kwaliteiten had dan ze voor het werk hier nodig had. Ze leek vastbesloten om haar werk tot een succes te maken, ook al zou dat nooit een enorme reikwijdte halen. Ze zou op elke andere plek in de wereld meer roem en bijval en waarschijnlijk ook een beter salaris krijgen dan hier... en toch lag hier haar hart.

‘Alle verantwoordelijke mensen zijn intussen bij het onderzoek betrokken. Ik vraag me af wat u hier komt doen,’ zei ze en ze sloeg de spijker op de kop. Cas was gewend om tussen de officiële instanties en procedures door te sijpelen als een soort haarlemmerolie. Hij had een plaatje met zijn pasfoto en zijn naam, waaruit bleek dat hij verbonden was aan Bureau Warmoesstraat, en hij mocht altijd zeggen dat hij ‘verbonden was aan het onderzoek’ want dat was nooit een leugen. Maar Nicole vertelde hij de gehele waarheid. Hij had een onbeantwoorde vraag, namelijk: was Felix Arondeus levensgevaarlijk of niet? ‘En daarom bent u hier?’ vroeg ze.

‘Ik hou niet van “horen zeggen”. Sommige mensen nemen genoeg met een simpel “ja” of “nee”. Ik op mijn beurt denk dat die vraag de nodige consequenties heeft. Onder andere... wat is dit hier... wat doen jullie hier... wat zijn jullie voor mensen... wat moet ik mij bij zo’n behandeling voorstellen?’

‘En u heeft geen haast?’

‘Behalve dat er een soort ijzervreter nu jacht op Felix Arondeus maakt en dat ik denk dat die meer brokken veroorzaakt dan verhindert... nee.’

Ze nam hem mee naar haar kamer, wat niet meer was dan een hok met daarin heel prominent aanwezig de broodnodige fotokopieermachine. Ze liet hem zitten en schonk koffie voor hem in. Ze vertelde dat er op dit moment achtendertig veroordeelden in de kliniek waren, allemaal in verschillende fases van hun behandeling. Er werkte in het instituut een veelvoud daarvan aan begeleiders en therapeuten, waardoor de tbs-behandeling ongeveer het duurste onderdeel was van een strafbepaling. De ‘terbeschikkingstelling aan de Staat’ hield een arbeidsintensief programma in dat ten doel had: de genezing van de geesteszieke die tot crimineel-agressief gedrag was gekomen, veelal met als gevolg levensdelicten met excessief geweld. Cas had meer officiële taal gehoord deze dag, over elektronische kaarten

aan de muur en over opsporingstechnieken, maar geen van al die sprekers had de dingen gezegd zoals deze meid. Het leek alsof de taal haar mond verliet na tranen achter te laten in de ooghoeken. Zij wist klaarblijkelijk wat de woorden inhielden. Wat 'therapie' was, en 'arbeidsintensief' en 'crimineel-agressief gedrag'. Het leek alsof ze de beelden zag die erbij hoorden, en daarvan werd ze allesbehalve vrolijk. Cas hoorde de emotie, maar zag de beelden niet.

'U en ik plegen geen moord. U en ik kennen de woede niet die je ertoe brengt iemand anders zijn leven af te nemen. U en ik zijn nooit in de angst afgedaald waar je geen andere uitweg ziet dan te schieten, te wurgen en te steken. Ik zeg u: elk van deze mannen en vrouwen kent die plek in de geest wel. Het is een zieke plek. En we moeten bij die plek komen om hem te genezen. Dus zijn er therapeuten die met hen mee reizen in hun herinnering; naar een jeugd waar ze mishandeld zijn of misbruikt. En ze zoeken net zo lang tot ze de diepgewortelde haat vinden die uiteindelijk leidt tot dat geweld. U bent pastor... u praat met mensen, een kwartier, een uur. Maar sessies van dagen, weken, maanden... en uiteindelijk jaren... wat voor een hel moet dat zijn?'

'Ik kan me er niks bij voorstellen,' zei Cas. Hij zweeg een korte tijd.

'Ik ga u voorstellen aan de Vlinderman,' zei Nicole en ze stond op.

Cas volgde met lood in zijn schoenen.